

2.4.2024

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Lausuntopyyntöne 7.3.2024, VN/1179/2024; VM009:00/2024

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ennakkoperintälain muuttamisesta

Ennakkoperintälakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovuoden verokortit ja ennakonpidätysprosentit tulisivat voimaan 1. tammikuuta alkaen. Lisäksi lakia muutettaisiin siten, että Verohallinto voisi ennakonpidätysprosenttien laskennassa ottaa huomioon myös yli 7 000 euron suuriset ennakonkannon alaiset tulot, mikäli ne olisi huomioitu verovelvollisen ennakonpidätysprosentin laskennassa myös edeltävänä verovuonna.

Ehdotetuilla muutoksilla sujuvoitettaisiin veronkantoa, parannettaisiin verotuksen ennakoitavuutta sekä edistettäisiin veronkannon digitalisoitumista. Verokorttimenettelyä uudistettaisiin lisäämällä menettelyn sujuvuutta, ymmärrettävyyttä ja sähköisiä toimintatapoja. Uudistuksella vähennettäisiin kansalaisten tarvetta verokorttimuutoksiin ja muutosverokorttien käsittelystä suoritusten maksajille aiheutuvaa työtä.

Suomen Yrittäjät esittää lausuntonaan seuraavaa:

Verokorttien voimaatulo verovuoden alusta

Hallituksen esitysluonnos on tavoitteiltaan kannatettava ja ehdotuksiltaan pääosin tarkoituksenmukainen.

Verokorttien muodostamiseen, tulostukseen, postitukseen ja niitä koskevaan neuvontaan Verohallinnolta nykyisin kuluvan ajan ja henkilöstöresurssin käyttäminen nykyistä tehokkaammin olisi lähtökohtaisesti myönteinen muutos.

Verokorttien ja ennakonpidätysprosenttien voimaantulo jo verovuoden alusta helmikuun alun sijaan helpottaisi osaltaan myös työnantajien hallinnollista taakkaa. Uusien menettelytapojen omaksuminen merkitsee kuitenkin ainakin uudistuksen voimaantulon alkuvaiheessa jossain määrin lisääntyä yrityksissä ja myös henkilöstön informoimistarvetta, sillä muutos on

verovelvollisille merkittävä. Verokorttien voimaantulon varhentumisen voidaan toisaalta arvioida helpottavan verokortin tulorajan arviointia ja seuranta.

Ennakkoperintälakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan pidätysprosentti voi tulla voimaan ja sitä soveltaa jo ennen kuin verovelvollinen on itse saanut sen tiedoksi. Jos verovelvollinen ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, esimerkiksi postin kulun viivästyessä olisi mahdollista, että hän saisi tiedon veroprosentistaan laskentaperusteineen vasta sen jälkeen, kun perusverokortti olisi tullut voimaan ja sitä olisi sovellettu hänelle maksettua suoritukseen. Luonnoksen mukaan haittaa siitä, että verovelvollinen ei olisi voinut tarkistaa ennakonpidätysprosentin oikeellisuutta ennen verokortin voimaantuloa, ei voida pitää merkittävänä. Tätä perustellaan sillä, että verovelvollinen voi *”vaivattomasti pyytää ennakonpidätysprosentin uudelleen määrittämistä, jos ennakonpidätyksen laskentaperusteet eivät vastaa verovelvollisen tilannetta ja jo maksetusta suorituksesta pidätetyt verot otetaan tällöin huomioon.”* Luonnoksessa todetaan edelleen, että ennakonpidätyksen määrittämisessä noudatetun massamenettelyn toimivuus edellyttää, että verokortin voimaantulon ja soveltamisen ehdottomana edellytyksenä ei voida pitää tiedoksiantoa verovelvolliselle.

Hallinnollisen päätöksen soveltaminen ennen kuin asianosainen on saanut siitä tiedon ei ole ongelmaton. Vasta kun asianomainen saa tiedon päätöksestä, tämä voi ottaa kantaa päätöksen oikeellisuuteen. Vaikka ennakonpidätyksen määrittämiseen liittyvän massamenettelyn toimivuuden tarpeet ovat sinänsä ymmärrettävät, voisi ehdotettu menettely tapauskohtaisesti johtaa verovelvolliselle kohtuuttomaan tilanteeseen, jos verokorttilaskennan perusteissa on olennainen virhe. Erityisesti pienituloisella verovelvollisella, joka ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, liian suurena toimitettu ennakonpidätys voi johtaa taloudellisiin huoliin, jotka eivät välttämättä riittävästi lievene sillä, että muutosverokortin määrittämisen jälkeen loppuvuoden tuloista ennakonpidätys on pienempi. Jatkovalmistelussa olisi siksi perusteltua selvittää, miten verovelvolliskohtaisesti kohtuuttomien tilanteiden muodostuminen voitaisiin estää.

Ennakonkannon alaisten tulojen huomioiminen ennakonpidätysprosenttien laskennassa

Mahdollisuudella huomioida ennakonpidätysprosentin laskentaperusteissa myös yli 7 000 euron ennakonkannon alaiset tulot, mikäli ne olisi huomioitu ennakonpidätysprosentin laskennassa myös edeltävänä verovuonna, edistettäisiin verovelvollisten mahdollisuutta vaikuttaa ennakonkannon alaisten tulojensa ennakoperinnässä sovellettavaan menettelyyn. Muutoksella pyritään lisäksi vähentämään tarvetta hakea muutosverokorttia ja muutosta

ennakkoveroihin. Ehdotuksen voidaan siten arvioida lisäävän osaltaan veronmaksumyönteisyyttä.

Esityksen jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin varmistaa, että muutoksen myötä perusverokorttilaskentaan ei päädy suuria kertaluonteisia ennakonkannon alaisia tuloja, vaikka niistä olisi haettu muutosverokortti verovuotta edeltävänä vuonna. Laissa voitaisiin esimerkiksi edellyttää yli 7 000 euron ennakonkannon alaisten tulojen huomioon ottamista ennakonpidätysprosentin laskentaperusteissa, mikäli ne olisi huomioitu ennakonpidätysprosentin laskennassa kahtena edellisenä verovuonna. Jatkovalmistelussa voitaisiin myös selvittää mahdollisuutta palauttaa ennakonkannon alaisten tulojen ”ylisuuret” ennakonpidätykset säännönmukaista veronpalautusaikataulua nopeammin.

Esitysluonnoksessa ehdottavat muutokset olisivat ennakkoperinnän vastavuuden parantumisen myötä omiaan vähentämään veronpalautusten määrää, sillä esitysluonnoksen vaikutusarvion mukaan tammikuussa nykyisin sovellettava edellisen vuoden lopussa voimassa ollut ennakonpidätysprosentti on useammin poikkeuksellisen suuri kuin poikkeuksellisen pieni. Tämä voi johtaa siihen, että yksittäistapauksissa verovelvolliset, jotka ovat ”tottuneet” saamaan veronpalautusta, ovat tyytymättömiä uudistukseen sen henkilökohtaiseen taloudenpitoon vaikuttavan muutoksen takia.

Veronkannon yksinkertaistamista koskevan hankkeen edistäminen tärkeää

Lausuttavana olevalla esityksellä ehdotetut muutokset toteuttavat pääministeri Petteri Orpo hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaa hallitus sujuvoittaa veronkantoa, parantaa verotuksen ennakoitavuutta sekä jatkaa veronkannon digitalisoitumista.

Viitattuun hallitusohjelmakirjaukseen liittyy myös hanke veronkannon yksinkertaistamisesta. Veronkannon uudistamisen tarkoituksena on yksinkertaistaa veronkantoon liittyviä säännöksiä ja tehdä niistä helpommin ymmärrettävät kaikille verovelvollisille. Uudistus on ollut niin Verohallinnon kuin elinkeinoelämän järjestöjen kannattama jo pitkään, ja se vauhdittaisi digitalisaatiota sekä vähentäisi merkittävästi ylimääräistä ja epätarkoituksenmukaista työtä niin Verohallinnossa kuin yrityksissä.

Suomen Yrittäjät pitää erittäin tärkeänä, että uudistus toteutetaan julkisen talouden tilasta ja säästöpainesta huolimatta. Uudistuksen kustannusarvio on vajaa miljoona euroa, mutta sillä saavutettava säästö jopa 15 miljoonaa euroa.

Suomen Yrittäjät

Juhana Brotherus
johtaja, pääekonomisti

Laura Kurki
veroasiantuntija